

29. GRAFIČNI
BIENALE
THE 29th BIENNIAL
OF GRAPHIC ARTS
LJUBLJANA
23.9.-20.11.2011

Simpozij: Dogodek kot privilegirani medij na področju sodobne likovne umetnosti

petek, 4. november, 11.00–19.00; sobota, 5. november, 10.00–14.30; avditorij Moderne galerije, vstop prost

Sodelujejo antropologi, filozofi, zgodovinarji in umetnostni zgodovinarji: Luisa Accati, Beatrice von Bismarck, Thomas Fillitz, Dario Gamboni, Werner Hanak-Lettner, Nathalie Heinich, Bojana Kunst, Henrietta L. Moore, Robert Pfaller, Renata Salecl, Roger Sansi-Roca

Simpozij se bo poskušal spoprijeti z dogodkovno usmerjenostjo likovnega področja in likovnih institucij ter se čim bolj celovito vprašati po tem, kaj pravzaprav pomeni takšen splošen trend spreminjanja narave delovanja likovnih institucij, ki so še pred nekaj desetletji predvsem mirno in tiho razstavljale »statično« likovno produkcijo na stenah in podstavkih. Zdi se, da je likovno področje v tem smislu povsem nereflektirana struktura, čeprav ima njegova dogodkovna produkcija zaradi velikega in še vedno naraščajočega števila institucij izredne razsežnosti. V tem kontekstu velja še izrecno poudariti, da umetnostne institucije v zadnjih desetletjih ne le hranijo in razstavljajo sodobno umetnost, temveč to (vred z ostalim dogajanjem) tudi naročajo in producirajo. Ker so tako postale naročnik sodobne umetnosti podobnega tipa in razsežnosti, kot sta bila nekoč le še plemstvo in cerkev, se zdi natančnejši razmislek o tem, kaj takšni procesi pomenijo, toliko bolj nujen. Na simpoziju nas bo zanimalo, kakšen govor in ikonografija tako nastajata in zakaj? Kakšne skupnosti tako nastajajo in zakaj? Kako se oboje vključuje v splošno delovanje družbe in se obnaša kot sodobni ideološki aparat?

petek, 4. november

11.00-11.15 Nevenka Šivavec: pozdravni govor direktorice MGLC

11.15-11.35 Beti Žerovc: Zakaj razmišljati o dogodkih na likovnem področju? (uvod)

11.35-12.15 Luisa Accati: Vloga umetnika v ustvarjanju družbene zavesti

12.15-12.55 Bojana Kunst: Kroženje izkušnje: gibljiva družbenost sodobnih likovnih dogodkov

12.55-13.10 odmor

13.10-13.50 Henrietta L. Moore: Kaj pomeni dogodek?

13.50-14.20 pogovor

14.20-16.00 odmor za kosilo

16.00-16.40 Renata Salecl: Nasilni dogodki: med realnim in dozdevkom

16.40-17.20 Dario Gamboni: Uničenje umetnosti kot umetniški dogodek

17.20-18.00 Roger Sansi-Roca: Dogodek z metlami: o nemirih in vzajemnosti v Londonu leta 2011

18.00-18.30 pogovor

sobota, 5. november

10.00-10.40 Werner Hanak-Lettner: Dejanje prostora, jemanje časa: razstave kot dvojni scenarij

10.40-11.20 Beatrice von Bismarck: Razstave, kult in kolektivnost

11.20-12.00 Thomas Fillitz: Pogovori o svetovni kulturi bienalov: Dak' Art, dakarski bienale

12.00-12.15 odmor

12.15-12.55 Nathalie Heinich: Kaj je umetniški dogodek?

12.55-13.35 Robert Pfaller: Darežljivost: o umetnosti in ljubezni

13.35-14.05 pogovor

V času simpozija v Moderni galeriji potekata dva performansa:

San Keller, *San Keller Vas ponese k umetnosti*, 4. november 16.00–17.00, 5. november 10.00–17.00

Božena Končić Badurina, *Brez obrazov*, 5. november 10.00–18.00

Razstavišča 29. grafičnega bienala:
Mednarodni grafični likovni center, Grad Tivoli, Pod turnom 3
Moderna galerija, Cankarjeva ulica 15
Galerija Jakopič, Slovenska cesta 9
Galerija Cankarjevega doma, Prešernova cesta 10
Začasno razstavišče na Gosposvetski cesti 12 (pri hotelu Lev)
Začasno razstavišče na Vošnjakovi ulici 4 (pri hotelu Lev)
odprto od torka do nedelje, od 10.00 do 18.00

Organizator 29. grafičnega bienala:
Mednarodni grafični likovni center, Grad Tivoli, Pod turnom 3, Ljubljana, tel. 01 2413 800/818, lili.sturm@mglc-lj.si

Soorganizatorji 29. grafičnega bienala: Cankarjev dom, Kulturni in kongresni center Ljubljana; Galerija Alkatraz; Moderna galerija; Muzej in galerije mesta Ljubljane

Glavni pokrovitelj: Lek d.d., član skupine Sandoz

Sponzor: Mercator, d.d.

Medijski sponzorji: Delo d.d.; Mladina d.d.; Tam-Tam d.o.o.

S podpora: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije; Mestna občina Ljubljana – Oddelek za kulturo; Slovenska turistična organizacija; Uršič d.o.o.; podjetje MIWE; Avstrijski kulturni forum; British Council; Pro Helvetia; Veleposlaništvo Španije; Veleposlaništvo Združenih mehiških držav; Biotehniški izobraževalni center Ljubljana: Živilska šola

Simpozij: Dogodek kot privilegirani medij na področju sodobne likovne umetnosti

Predstavitve predavateljev:

Luisa Accati se je rodila v Turinu v Italiji, kjer je diplomirala iz filozofije in zgodovine. Med letoma 1975 in 1986 je predavala etnologijo na Univerzi v Trstu, od leta 1986 naprej pa na omenjeni Univerzi predava moderno zgodovino. Med letoma 1978 in 1986 je živela v Vidmu, kjer je preučevala življenja lokalnih žena in njihove družinske vezi. V svojih zgodovinskih raziskavah se osredotoča na različne tematike, od kmečkih uporov v južni Italiji med prvo in drugo svetovno vojno do vpliva simbola Device Marije na družinske vezi v severnovzhodni Italiji. Od leta 1997 se v svojem delu posveča politični misli Francisca Suareza. Pomembnejše delo: *Pošast in lepota: oče in mati v katoliški vzgoji čustev* (Ljubljana: Studia humanitatis, 2001).

Beatrice von Bismarck je profesorica umetnostne zgodovine, vizualne kulture in kuratorskih praks na Akademiji vizualnih umetnosti v Leipzigu. Med letoma 1989 in 1993 je bila kustosinja na oddelku za umetnost 20. stoletja v frankfurtskem Städel Museum. Med letoma 1993 in 1999 je bila docentka na Univerzi Lüneburg, kjer je bila soustanoviteljica in direktorica projektnega prostora Kunstraum der Universität Lüneburg. Od leta 2000 je programska direktorica galerije na Akademiji v Leipzigu, kjer je soustanovila projektni prostor /D/O/C/K-Projektbereich. Področja njenega raziskovanja so: kuratorstvo, načini kulturne produkcije v navezavi na teorijo in prakso, definicije umetniškega dela, učinki neoliberalizma in globalizacije na kulturo in postmodernistični koncepti 'umetnika'.

Thomas Fillitz je izredni profesor socialne antropologije in predstojnik Oddelka za družbeno in kulturno antropologijo na Univerzi na Dunaju. Predaval je na številnih univerzah po Evropi. Trenutno je tajnik Evropskega združenja socialnih antropologov (EASA). Terenske raziskave je opravljal večinoma v zahodni Afriki (pretežno v frankofonskem delu) in Evropi, osredotoča pa se predvsem na naslednje tematike: svetovi umetnosti in globalna umetnost, vizualna kultura, globalizacija in transnacionalni procesi. Zanima ga tudi tematika umetnostnih bienalov kot globalne kulture; osredotočil se je predvsem na Bienale v Dakarju, Dak'Art. Pomembnejša dela: Andre Gingrich, Thomas Fillitz, Lutz Musner. *Kulturen und Kriege. Transnationale Perspektiven der Anthropologie* (Freiburg: Rombach, 2007), *Zeitgenössische Kunst aus Afrika. Vierzehn Künstler aus Côte d'Ivoire und Bénin* (Dunaj: Böhlau, 2002).

Dario Gamboni je od leta 2004 profesor umetnostne zgodovine na Univerzi v Ženevi. Bil je član Instituta Universitaire de France, prejemnik nagrade Meret Oppenheim za leto 2006 in prejemnik štipendij na Centre for Advanced Study in the Visual Arts – CASVA v Washingtonu (Ailse Mellon Bruce Fellow), na Clark Art Institute (Clark Fellow) v Williamstownu in na Henry Moore Institute (Senior Research Fellow). Kot gostujoči predavatelj je poučeval na univerzah v Strasbourgu, Frankfurtu, Buenos Airesu, Freiburgu im Breisgau, Mexicu, Sao Paulu in Tokiu. Bil je tudi eden od kuratorjev razstav *Iconoclasm* (ZKM, Karlsruhe, 2002) in *Une image peut en cacher une autre* (Grand Palais, Pariz, 2009). Pomembnejša dela: *Potential Images: Ambiguity and Indeterminacy in Modern Art* (London: Reaktion Books, 2002), *The Destruction of Art: Iconoclasm and Vandalism since the French Revolution* (New Haven/London: Reaktion Books, 1997).

Werner Hanak-Lettner je študiral gledališče, film in teorije medijev. Je glavni kustos dunajskega Židovskega muzeja (kjer deluje že od leta 1995). Osredotoča se predvsem na kuriranje kulturnozgodovinskih razstav, med drugim je kuriral razstavi *Eden—Zion—Utopia: The History of the Future in Judaism* (1999) in *Vienna: Jews and the City of Music* (2003). Med drugim je ustvaril koncepta za prenovu stanovanja W. A. Mozarta (2006) in hiše Josepha Haydna (2009) na Dunaju, ki ju je naročil Muzej Dunaj. Leta 2000 je bil dramaturški svetovalec Roberta Wilsona v laserski instalaciji *Z2—The sleeping room of people who did not know each other*. Leta 2004 je bil gostujoči Fulbrightov štipendist na Bard Graduate Center v New Yorku. Pomembnejše delo: *Die Ausstellung als Drama. Wie das Museum aus dem Theater entstand* (Bielefeld: Transcript, 2011). Trenutno pripravlja razstavo *BIGGER THAN LIFE. 100 Years of Hollywood. A Jewish Experience* (Židovski muzej Dunaj, oktober 2011).

Nathalie Heinich je raziskovalna direktorica na področju sociologije na Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS, Pariz). Glavna področja njenega raziskovanja so: sociologija umetnosti (umetniški poklici, estetska percepcija, problematika sodobne umetnosti), socio-antropologija krize identitete (v literaturi, avtorstvo, pričevanja), ženska identiteta (ženska »stanja« in relacija mati-hči) in epistemologija družbenih ved. Je članica mednarodnega posvetovalnega odbora na Institute for Modern Korea (2011). Bila je gostujoča predavateljica na Oddelku za sociologijo (Jacques Leclercq) na Univerzi Louvain-la-neuve v Belgiji (2003) in na Oddelku za sociologijo umetnosti (Boekman) Univerze v Amsterdamu (2000–2002). Leta 1996 je bila prejemnica Fullbrightove štipendije. Pomembnejša dela: *Guerre culturelle et art contemporain. Une comparaison franco-américaine* (Pariz: Hermann, 2010), *La Sociologie de l'art* (Pariz: La Découverte, 2001), *La Gloire de Van Gogh. Essai d'anthropologie de l'admiration* (Pariz: Minuit, 1991).

Bojana Kunst je filozofinja in teoretičarka scenskih umetnosti, dramaturginja in predavateljica. Trenutno je izredna profesorica na Univerzi v Hamburgu (Performance Studies Hamburg) in habilitirana predavateljica na Univerzi na Primorskem. Je članica uredniških odborov revij *Amfiteater* in *Performance Research*. Svoje eseje objavlja v številnih revijah in publikacijah, med drugim je objavila tudi štiri knjige: *Nemogoče telo* (Ljubljana : Maska, 1999), *Nevarne povezave: telo, filozofija in razmerje do umetnega* (Ljubljana : Maska, 2004), *Procesi dela in sodelovanja v sodobnih umetnostih* (Ljubljana: Maska/Amfiteater, 2010; urednica). V preteklih letih je kot gostujoča predavateljica vodila številne seminarje in delavnice na evropskih akademijah in umetniških institucijah.

Henrietta L. Moore je profesorica socialne antropologije (William Wyse Chair) na Univerzi v Cambridgeu in vodja programa Culture and Knowledge na London School of Economics Global Governance. Pred tem je bila namestnica direktorja za raziskave in zunanje odnose na London School of Economics, kjer je bila med letoma 1994 in 1999 tudi direktorica Gender Institute. Kot gostujoča predavateljica je poučevala v Združenih državah Amerike, Nemčiji, na Norveškem, v Južni Afriki itd. Osrednje žarišče njenega raziskovanja je Afrika. Osredotoča se na spol, strategije preživetja, družbeno transformacijo in simbolne sisteme. Pisala in predavala je iz področij socialne teorije, epistemologije, feministične teorije, antropologije, spola, prostora, razvoja in socialnega podjetništva. Henrietta L. Moore je članica Britanske akademije, članica Kraljevega društva za umetnost in akademinja na Academy of Social Sciences. Je tudi vodja in soustanoviteljica londonskega strateško-posvetovalnega podjetja SHM Productions Ltd.

Robert Pfaller je profesor filozofije na Univerzi uporabnih umetnosti na Dunaju in gostujoči predavatelj v Amsterdamu, Berlinu, Chicagu, Oslu, Toulousu in Zürichu. Je član dunajske psihoanalitične raziskovalne skupine »stuzzicadenti« in dobitnik nagrade The Missing Link za leto 2007, ki jo podeljuje Psychoanalytic Seminar Zürich (PSZ). Pomembnejše knjige: *Wofuer es sich zu leben lohnt. Elemente*

materialistischer Philosophie (Frankfurt/Main: Fischer, 2011), *Die Aesthetik der Interpassivitaet* (Hamburg: Philo Fine Arts, 2009), *Umazano sveto in čisti um* (Ljubljana:), Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2009), *Stop that Comedy! On the Subtle Hegemony of the Tragic in Our Culture* (Dunaj: Sonderzahl, 2005; urednik), *Die Illusionen der anderen. Ueber das Lustprinzip in der Kultur* (Frankfurt/Main: Suhrkamp, 2002), *Althusser - Das Schweigen im Text* (München: Fink, 1997).

Renata Salecl je redna profesorica in znanstvena svetnica na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Predava na London School of Economics, Cardozo School of Law New York in Birkbeck College School of Law v Londonu. Njena znanstvena interpretacija sodobne stvarnosti zbuja zanimanje predvsem zaradi pronicljive analize očem pogosto skritih in neopaznih pojavov in procesov v postindustrijskih oblikah kapitalizma, ki korporacijsko in politično moč spretno predstavljajo kot vsakdanje izbire, želje in hotenja ljudi. Glavna dela: *(Per)verzija ljubezni in sovraštva* (Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011), *Izbira* (Ljubljana: Cankarjeva založba, 2011), *O tesnobi* (Ljubljana: Sophia, 2007), *Sexuation* (Durham: Duke University Press, 2000; urednica), *Disciplina kot pogoj svobode* (Ljubljana: Krt, 1991).

Roger Sansi-Roca je doktoriral iz socialne antropologije na Univerzi v Chicagu leta 2003. Pred tem je študiral v Barceloni in Parizu. Predava antropologijo in kulturno politiko na podiplomskem programu na Goldsmiths College Univerze v Londonu. Trenutno poučuje antropologijo umetnosti, antropološko teorijo ter antropologijo in zgodovino. Ukvarja se z afro-brazilske kulturo in sodobno umetnostjo. Njegova ožja področja zanimanja so umetnost in religija, kulturna politika, fetišizem, filozofija zgodovine, denar, dogodek, darilo ... Pomembnejša dela: *Sorcery in the Black Atlantic* (Chicago: UP, 2011; so-urednik z L. Nicolaujem), *Fetishes and Monuments, Afro-Brazilian art and culture in the 20th century* (Oxford/New York: Berghahn Books: 2007, 2010).